

VERKIEZINGSPROGRAMMA PARTIJ VAN DE ARBEID
WATERSCHAPSVERKIEZINGEN 2015

WATER

VAN VIJAND TOT VRIEND

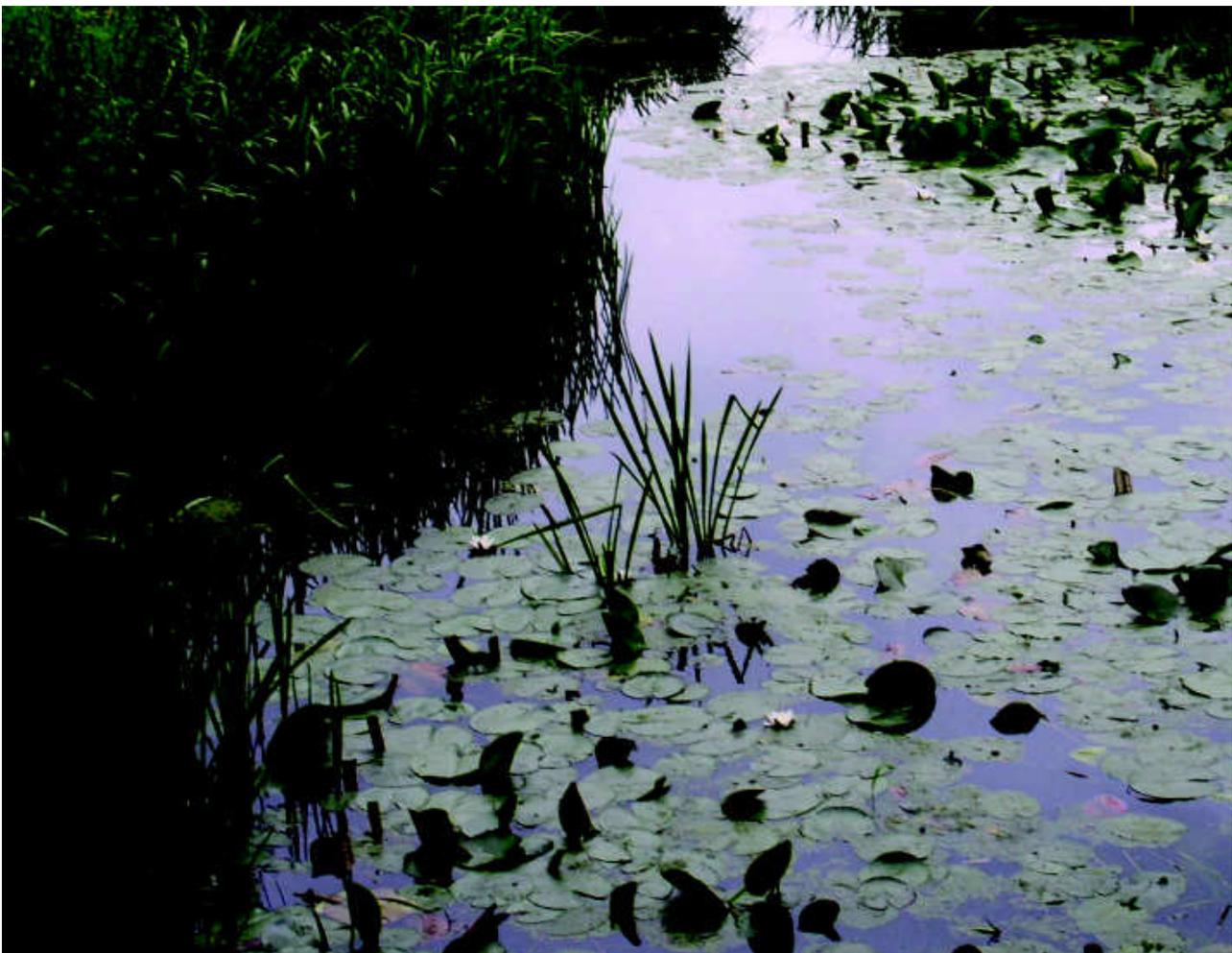

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

PvdA

Inhoud

Inleiding	Pagina 4
<i>Onderwerpen verkiezingsprogramma</i>	
1. Veiligheid	Pagina 5
2. Voldoende water	Pagina 6
3. Schoon water	Pagina 7
4. Water en ruimtelijke ordening	Pagina 8
5. Stedelijk water	Pagina 9
6. Natuur	Pagina 10
7. Recreatie	Pagina 11
8. Duurzaamheid	Pagina 12
9. Samenwerking	Pagina 13
10. Internationale samenwerking	Pagina 14
11. Een eerlijke lastenverdeling	Pagina 15
12. Democratisch bestuur	Pagina 16
13. De organisatie	Pagina 17
Bestuurlijke kaart De Stichtse Rijnlanden	Pagina 18

VERKIEZINGSPROGRAMMA PARTIJ VAN DE ARBEID
WATERSCHAPSVERKIEZINGEN 2015

WATER

VAN VIJAND TOT VRIEND

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

PvdA

Inleiding

De hoofdtaken van het waterschap zijn: veiligheid, voldoende water en schoon water.

Overstromingen voorkomen is onze eerste taak. Ook moeten we goed inspelen op de reeds ingezette klimaatverandering (pieken in droogte en extreme regenbuien). Maar het water is ook een goede vriend. Het is van groot belang voor de kwaliteit van leven, zelfs een levensvoorwaarde. Het moet genoeg zijn, niet teveel en schoon. De kwaliteit van leven in de stad zal bevorderd worden door een sterker stedelijk waterbeheer.

Ondanks de stijging van de kosten (dijkversterking, muskusratten, stedelijk waterbeheer, nieuwe zuivering Utrecht) willen we een gematigde, stabiele tariefontwikkeling, met een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten voor iedereen. De kwijtschelding voor de lagere inkomens moet in volle omvang blijven bestaan. Ons motto: de vervuiler/veroorzaker betaalt.

Voor de Partij van de Arbeid weegt verder het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen zwaar, vooral inzake Social Return, de Green Deals en de keurmerken voor duurzaamheid en fair-trade.

Bij de waterschapsverkiezingen op 18 maart 2015 gaan de inwoners bepalen hoe we met de inrichting en de kwaliteit van het water willen omgaan. Water moet één van de leidende beginselen zijn bij de inrichting van ons land en onze omgeving. Besluiten daarover worden genomen op alle bestuurlijke niveaus: gemeente, waterschap, provincie, Rijk en zelfs Europa. Daarom besteedt de PvdA veel aandacht aan een goede afstemming tussen die niveaus.

We willen een democratischer bestuur, want de belangen zijn groot: in totaal jaarlijks zo'n €120 miljoen, waarvan de helft voor schoon water (o.a. zuiveringen), €12 miljoen voor waterveiligheid (dijken) en €50 miljoen voor het beheren van het watersysteem (waterpeil).

SPEERPUNTEN VOOR DE PvdA ZIJN:

- ⇒ **EEN ROOD GEZICHT:**
Solidariteit bij lusten en lasten (kwijtschelding, de veroorzaker betaalt);
- ⇒ **EEN GROEN KARAKTER:**
Natuur (voldoende, vrij toegankelijk en schoon water), recreatie (wandelpaden, picknickplaatsen) en duurzaamheid (energiezuinig, grondstoffen terugwinnen);
- ⇒ **EEN BLAUWE AANPAK:**
Water in stedelijk gebied (wel doorstroming en geen blauwalg, wel zwemwater en waterberging, geen hittestress).

2. Voldoende water

Door de klimaatontwikkeling is een uitgekiend waterpeil steeds belangrijker. Te hoog waterpeil is bedreigend voor de laag gelegen wijken en slecht voor de boeren. Te laag waterpeil is gevaarlijk voor de huizen met houten paalfundering en slecht voor de natuur. In tijden van droogte moet ons waterschap zoet water doorvoeren naar het westen van Nederland, omdat daar het zoute water anders te veel het land binnen komt. Het veenweidegebied moet voldoende water hebben om bodemdaling (door oxidatie/verbranding en inklinking) tegen te gaan.

Wateroverlast in Kockengen

Dus:

- De Leidsche en Oude Rijn moeten een grotere aanvoer van zoet water naar het westen (de Kleinschalige Water Aanvoer uit het Deltaprogramma, KWA) aan kunnen.
- In het Veenweidegebied gaan we experimenteren met Onderwaterdrainage en Hoogwatervoorzieningen op maat om verbranding en inklinking tegen te gaan. Daarmee verminderen we ook de CO₂-uitstoot
- Om van voldoende water voorzien te zijn houden we het water in het gebied vast en maken we veilige bergingsgebieden, zoals de Hooge Boezem in Haastrecht.
- Waar het kan, zoals op de hoge zandgrondgebieden als de Utrechtse Heuvelrug, stimuleren we het afkoppelen van regenwater om voldoende grondwater en water voor de natuur te hebben in plaats van een overbelast riool.
- De achterstand bij het baggeren moet ingelopen worden en er moet een baggerschema op maat komen. De Hollandsche IJssel moet geheel schoon gemaakt worden en niet alleen de bovenste laag bagger weghalen.
- In het fruitteeltgebied van Schalkwijk is nu een goed systeem van wateraanvoer tegen nachtvorst aangelegd; verdere uitbreiding komt voor rekening van de ondernemer die meer water nodig heeft dan nu voorzien (profijtbeginself).
- Het energiegebruik bij het peilbeheer is in 2025 met 30% teruggebracht door innovatieve technieken, onder andere door gebruik te maken van laagstand van het water.

3. Schoon water

We hebben in Nederland en Europa grote stappen gemaakt in het schoonmaken van ons oppervlaktewater. Er zwemt weer zalm in de Rijn. Toch zijn we er nog lang niet. Er zit nog teveel meststof in het water (geeft blauwalg). Insecticiden, medicijnresten, zware metalen en microplastics vormen een toenemend probleem. De rioolwaterzuiveringen kosten nu veel ruimte en verbruiken veel energie. De PvdA heeft zich sterk gemaakt voor toepassing van nieuwe technieken bij de nieuwbouw in Utrecht. Deze kunnen veel energie en grondstoffen opleveren en er kan ruimte bespaard worden.

De rioolwaterzuivering in Nieuwegein langs de A2 is net opgeknapt.

Dus:

- In de KaderRichtlijn Water (KRW) is met Europa afgesproken om het oppervlakte-water vrij te maken van verontreinigingen en te zorgen voor een gezond leefklimaat voor de natuur. Zolang dit nog niet het geval is, blijft dit voor ons prioriteit houden.
- Het beleid bij de KRW moet niet alleen gericht zijn op de grotere waterstromen, maar ook op de kleinere en de grachten.
- We stimuleren schoonmaak bij de bron van de vervuiling. Zo stimuleren we pilots om bij ziekenhuizen en verzorgingstehuizen medicijnresten uit het afvalwater te halen.
- Met de fruittelers en andere boeren zoeken we naar methoden om zo weinig mogelijk meststoffen en gewasbestrijdingsmiddelen te gebruiken en die minder in het oppervlaktewater te krijgen door gedoseerde toediening, gerichte spuitkoppen, natuurlijke bestrijdingsmiddelen, enz. Een win-win situatie voor beiden.
- We waken voor verontreiniging van het grondwater (en daarmee ook het drinkwater) en zijn dus tegen het boren naar schaliegas. Doorlekken van verontreinigde plekken moet voorkomen worden. Grondwater oppompen krijgt een heffing om verspilling tegen te gaan.
- Alle zuiveringen worden bij vervanging voorzien van energiebesparende systemen als bellenbeluchting.
- Wij willen dat HDSR zich richt op innovatie door te participeren in werkgroepen voor terugwinning van fosfaat, cellulose en algaat.
- Bij de nieuw te bouwen zuivering in Utrecht en mogelijk ook bij andere rwzi's zal straks duurzaamheid het belangrijkste criterium zijn voor het te kiezen zuiveringssysteem. Dat uit zich in het laagste energiegebruik, de laagste uitstoot van CO2 en het minste ruimtegebruik, zoals mogelijk bij Nereda.

4. Water en ruimtelijke ordening

Veenweidegebied met cope-patroon

Water is ordenend bij de keuzes die we maken in de ruimtelijke ordening. De Nota Ruimte noemt dat: “functie volgt peil”. Zo leg je natuur aan op de natste plekken en bouw je huizen en bedrijven op de drogere plekken. Bouwen op plekken met een groot risico op wateroverlast of overstroming moet voorkomen worden. De andere overheden bepalen de keuzes, maar de waterschappen geven advies bij het maken van de plannen. Het meest effectief is dat op het moment van de eerste ideeën.

Dus:

- Wij zijn voorstander van een wettelijk verplicht wateradvies bij het opstellen van ruimtelijke beleidsideeën en het vasthouden van de reeds verplichte watertoets bij het vaststellen van de bestemmingsplannen.
- In gebieden waar mogelijk wateroverlast kan plaatsvinden worden (nieuwe) bewoners daarvoor gewaarschuwd met een advies wat ze er tegen kunnen doen.
- De gebiedsplannen (waarin de waterhuishouding opnieuw vastgesteld wordt) hebben een integraal karakter en worden opgesteld in samenspraak met andere overheden, beroeps- en andere organisaties (LTO, agrarische natuurverenigingen en natuur- en milieuorganisaties) en groepen die zich bezig houden met het landschap, het milieu, de natuur en de cultuurhistorie (uitnodigingsplanologie).
- Communicatie met de burgers in het gebied is voorwaarde voor een goede beleidsvorming en uitvoering. Communicatie is praten, maar ook luisteren.
- We gaan efficiënt aan de slag. Waar mogelijk worden “waterschaps”werken ook ingezet voor medegebruik (zoals wandelpaden op de kades) en werkzaamheden samen met die van andere overheden verricht. Waterschappen zijn er voor de burger. Daarom moet het waterschap bij de inrichting van zijn gebieden en kades oog hebben voor de recreatieve mogelijkheden.
- Bij het oprichten van kunstwerken en opknappen van dijken en kades kunnen beeldkwaliteitsplannen behulpzaam zijn. Cultuurhistorisch advies is welkom.
- De veeteelt is de drager van het Groene Hart. Het peilbeheer moet het mogelijk maken daar te blijven boeren, maar deze keuzes moeten goed in balans zijn met de belangen van de natuur en de cultuurhistorie.

5. Stedelijk water

Van oudsher richtten de waterschappen zich op het platteland. Ze zorgden immers voor de dijken en een goed waterpeil. De laatste jaren echter is er terecht ook steeds meer aandacht voor het bebouwde gebied in de steden en dorpen. We noemen dat het stedelijk waterbeheer. De stad moet voldoende blauw en groen zijn om extreme buien op te kunnen vangen. Ook de stedeling wil een mooi uitzicht en schoon water om zich heen. De groeiende samenwerking met de gemeenten kan hiervoor uitgebreid worden.

Vreeswijk: voor sommige stadsgezichten mogen we onze voorouders dankbaar zijn.

Dus:

- Het water zal een wezenlijk uitgangspunt zijn bij de herinrichting van de bebouwde ruimte. Om blauwalg tegen te gaan moet het waterschap samen met gemeenten en provincies plannen maken om de doorstroming van het water te bevorderen. Hiertoe kunnen samen met de gemeente en burgers wijkwaterplannen opgesteld worden.
- Om wateroverlast op straat te voorkomen worden extra groene ruimtes ingericht, ook als waterberging, naast pleinen en parkeergarages.
- Om wateroverlast in het stenige gebied tegen te gaan stimuleren we in onze contacten met gemeente en bouwers de afkoppeling van de regenwateraansluitingen op het riool en het gebruik van waterdoorlatende stenen op straten en parkeerterreinen en wadi's.
- De vervuilende overstorten van het rioolwater naar het oppervlaktewater kunnen we dan terugdringen. Watersystemen in het stedelijk gebied en het platteland vormen samen één geheel en moeten elkaar dienen. We moeten ook oog hebben voor (schoon) water in "klein water" als sloten en grachten.
- Groene daken en muren helpen bij het tegengaan van te grote opwarming uit de stenige omgeving (hittestress). Groene (niet betegelde) tuinen ook. Bovendien matigt het de pieken in de regenafvoer. Wij stimuleren de voorlichting hierover.
- Voor de belevingswaarde van ons cultuur-historisch erfgoed, dus ook voor de recreatieve waarde is het water zeer belangrijk. We ondersteunen het opknappen en inrichten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de andere waterlinies, samen met onze raadsleden en statenleden.

6. Natuur

De waterberging Hooge Boezem in werking

Water is niet alleen belangrijk voor de mens, maar ook voor plant en dier. Ben je verantwoordelijk voor het water, dan ben je medeverantwoordelijk voor een goede leefomgeving voor de natuur. Juist de waterschappen moeten daaraan een bijdrage leveren.

Dus:

- We zetten in op robuuste peilgebieden en robuuste natuurgebieden.
- We verlenen alle medewerking aan het vervolmaken van de Ecologische HoofdStructuur (EHS), bijvoorbeeld in de uiterwaarden, en de natte Ecologische VerbindingsZones (EVZ). Waar we kansen zien voor Groene Contouren, pakken we die, bijvoorbeeld in bergingsgebieden.
- Om de biodiversiteit en de gezondheid van vissen te bevorderen blijven we streven naar een sluitend systeem van vistrappen, paaiplaatsen en visvriendelijke gemalen, zoals bijvoorbeeld in de Kromme Rijn.
- Enige variatie in het waterpeil is ecologisch goed. Daarnaast richten we waterbergingsgebieden zo in dat ze een ecologisch bijdrage leveren (Hooge Boezem).
- Sloten en oevers worden zo natuurvriendelijk mogelijk ingericht en dragen zo bij aan het waterbergend vermogen. Het Veenweidegebied kan veel eigen water vasthouden. Natuurvriendelijk slootkantbeheer wordt zoveel mogelijk bevorderd. We laten onderzoeken hoe het maaigoed het best productief kan worden gemaakt.
- De contracten met de agrarische natuurverenigingen moeten zo helder mogelijk worden opgezet, ontdaan van overbodige bureaucratie.
- Om het leven in de sloot te beschermen werken we zoveel mogelijk met baggerspuiten en als we de bagger weg moeten scheppen of graven doen we dat in delen om de dieren weg te laten komen.
- Voor de bestrijding van muskusraten en beverratten blijven we zoeken naar een zo diervriendelijk mogelijke aanpak.
- Op de Utrechtse Heuvelrug worden zoveel mogelijk de sprengen (oude gegraven waterlopen) hersteld om het water er in terug te brengen en vast te houden.
- We bevorderen een natuurvriendelijke landbouw door een goede samenwerking met de agrarische natuurverenigingen.
- De biologische landbouw is gebaat bij robuuste gebieden en voldoende afstand tot de gangbare landbouw.

7. Recreatie

Iedere burger moet kunnen genieten van het water, de natuur en de cultuur-historische elementen in het landschap. Dat geeft rust in hectische tijden, maar een waardevol landschap als bijvoorbeeld het Groene Hart is ook een economische factor van betekenis. Het vaarwegenbeleid krijgt te weinig prioriteit en moet snel geregeld worden. De recreatievaart kan veel meer in positie gebracht worden dan nu het geval is.

Bezoek in voorjaar of zomer in het weekend in Jaarsveld de oude schatten van het waterschap.

Dus:

- Bij het natuurbeleid door provincie en gemeenten ondersteunen we het onderscheid tussen gebieden voor intensieve en extensieve recreatie. In de gebieden met intensieve recreatie zorgen we voor veilig zwemwater.
- Bij de inrichting en het beheer van kades en oevers leggen we waar mogelijk fiets- en wandelpaden aan, zoals nu al het geval is bij bijvoorbeeld de Kromme Rijn en de Grecht. Ook strandjes, bankjes en picknickplekken mogen niet vergeten worden. Mensen moeten kunnen genieten van het water.
- Bij waterkunstwerken en cultuur-historische objecten plaatsen we borden met uitleg hoe het watersysteem werkt en hoe dit in het verleden tot stand is gekomen. De Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn immers nauw met het water verbonden.
- Waar cultuur-historie nauw verbonden is met het waterbeheer dragen we zorg voor de instandhouding daarvan (Bon Repas en Goejanverwellesluis). Bij eigendommen van derden stimuleren we dat (Grand Canal bij Wulperhorst en de Heul bij Lopik).
- Er wordt een vaarwegbeheer opgesteld dat uitgaat van langzaam verkeer (Oude Rijn, Hollandsche IJssel).
- Achtergelaten en verkrotte bootjes worden opgeruimd, zo veel mogelijk op kosten van de eigenaar.
- Waar mogelijk leggen we kanoroutes aan en verbinden die met elkaar (Kromme Rijn).
- Met sportduikers werken we graag samen om het water schoon te houden.
- Samenwerken met recreatieondernemers maakt meer mogelijk, ook in het verstrekken van informatie over water, cultuurhistorie en natuur.

8. Duurzaamheid

Duurzaamheid is een veel gebruikt en rekbaar begrip. We gebruiken het hier in de betekenis van het milieubelang: zuinig omgaan met grondstoffen en het tegengaan van het achterlaten van vervuilende stoffen in onze omgeving. Het waterschap heeft vele mogelijkheden om aan dat beleid bij te dragen. Innovatie is daarbij een sleutelwoord.

Halfverharde weg met plusgrasklinkers zorgt dat het water de grond in gaat

Dus:

- Om te weten wat het meest aantrekkelijke alternatief voor een investering is gebruiken we de Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse (MKBA). Als verschillende varianten een positieve uitkomst van de MKBA hebben, zullen wij in de daarop volgende politieke afweging de duurzaamheid doorslaggevend laten zijn.
- De terugverdientijd bij risicovolle duurzaamheidsinvesteringen wordt gelijk aan de reguliere terugverdientijd die daarvoor staat.
- We zijn voorstander van plaatsing van zonnepanelen en windmolens op onze locaties en gebouwen, door het waterschap of door anderen, zoals buurt- en burgerinitiatieven.
- We zijn voorstander van onderzoek naar innovatieve technieken via de Stowa: energiebesparing, energieopwekking en hergebruik van grondstoffen. De uitvoering doen we het liefst in samenwerking met derden, zoals warmteuitwisseling met Eneco.
- Het rioolwater bevat veel energie en grondstoffen, als fosfaat, cellulose en algiinaat. Het waterschap geeft prioriteit aan de winning hiervan.
- Er is veel energiebesparing mogelijk bij de gemalen: hoe groter de peilvakken zijn, des te minder pompen heb je nodig.
- In de ruimtelijke ordening houden we rekening met het principe van "functie volgt peil" door aan natte gebieden geen functies toe te kennen die niet waterbestendig zijn (huizen, fabrieken, landbouw). Dat scheelt veel kosten in het plaatsen van pompen en andere kunstwerken en dus in de kosten van het energiegebruik.
- Maatregelen op de zuiveringen die energie besparen zoals bellenbeluchting, hebben prioriteit.
- We willen een energieneutraal waterschap; in ieder geval in 2025 voor 60%, al dan niet in samenwerking met anderen.
- Het waterschap besteedt veel inspanningen aan het bestrijden van exoten (de plaagdieren en plaagplanten) als de muskusrat, de Amerikaanse rivierkreeft, maar ook aan de grote waternavel, cabomba (waterwaaier). Daarom moet in de keur worden opgenomen dat het niet is toegestaan exoten in het oppervlaktewater te lozen, bijv. door het aquarium in de sloot leeg te gieten. Daar moet voorlichting aan gekoppeld worden.

9. Samenwerking

Samen regelen we dat wel

Je werkt niet alleen samen met anderen om kosten te besparen, maar ook om elkaar te stimuleren in het vinden van een slimme aanpak of het bevorderen van innovatieve technieken. Zo werkt het waterschap nauw samen met andere waterschappen, Stowa (Stichting Onderzoek Waterschappen), overheden, de veiligheidsregio, Rioned (kennisinstituut voor de gemeenten), LTO (Land- en Tuinbouw Organisatie), agrarische natuurverenigingen, enz.

Dus:

- De samenwerking in innovatie met de andere waterschappen en hun wetenschappelijk adviseur de Stowa moet met kracht worden voortgezet. De afspraken met het Rijk inzake de energiebesparing en het tegengaan van de uitstoot van CO2 moeten gehaald worden.
- Voor een goede samenwerking is geen fusie met andere waterschappen nodig. Overzichtelijke gebieden bevorderen een goed contact met burger en lokale bestuurder.
- Het samenwerkingsverband WINNET met de gemeenten in het werkgebied van HDSR om te komen tot besparingen in de afvalwaterketen kan gaandeweg uitgebreid worden op het gebied van het verhogen van de kwaliteit.
- De wateroverlast in Kockengen heeft ons geleerd dat HDSR nog niet voldoende is voorbereid op calamiteiten. Daarom moet met het toenemen van de klimaatproblematiek (hevige en langdurige slagregens) de samenwerking met de veiligheidsregio niet alleen gericht worden op protocollen, maar ook op concrete plannen en oefeningen voor aangewezen gebieden.
- Het natuurbeleid en de inrichting van het water in de provincie Utrecht moeten samen één geheel vormen. Dat vereist een nauwere samenwerking. De leden van Provinciale Staten en van het Algemeen Bestuur van HDSR komen daarom minstens één keer per jaar bij elkaar.
- De samenwerking met de LTO en de agrarische natuurverenigingen heeft al zijn nut getoond bij het bevorderen van spuitvrije zones en spuitdoppen, erfafspoeling, baggerspuiten, mestvrije zones en watergebruik. De inzet van die organisaties werkt stimulerend om al hun leden mee te krijgen.
- Bij het opstellen en uitvoeren van de watergebiedsplannen is samenspraak beter dan inspraak, dus zoveel mogelijk burgers worden al vooraf betrokken bij het maken van de plannen of er wordt concrete samenwerking gezocht met burgerinitiatieven.

10. Internationale solidariteit

De kern van het denken in de Partij van de Arbeid is de onderlinge solidariteit. Dit omvat nadrukkelijk ook de internationale solidariteit. Niet door geld over te maken, maar door concreet te helpen met het geven van adviezen en het helpen bij activiteiten. Daarbij kunnen stages voor mensen vanuit de partnerlanden zeer nuttig zijn voor wederzijdse kennisoverdracht. Samenwerking met de universiteiten en hogescholen bieden daarbij extra mogelijkheden. We richten ons op concrete projecten.

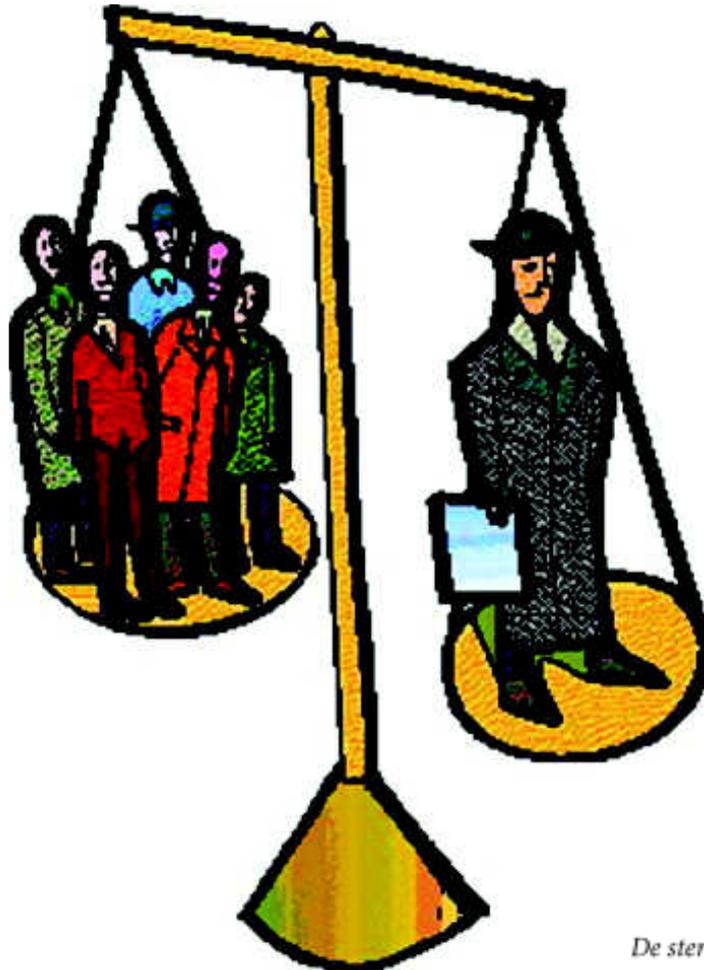
Internationaal: de waterzuivering in Fayoum in Egypte

Dus:

- We blijven medewerkers de kans geven om voor beperkte periodes van enkele weken hulp te bieden in Egypte, Kenia en Nicaragua.
- De ondersteuning die HDSR op deze wijze verleent, bestaat uit adviseren en trainen op het gebied van sanitatie en waterzuivering.
- Deze steun gebeurt in projectvorm. Nieuwe projecten vinden plaats in deze concentratielanden.

11. Een eerlijke lastenverdeling

De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. De laagste inkomens krijgen daarom kwijtschelding van hun waterschapsbelastingen. Onder een eerlijke verdeling hoort ook het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt, ook wel verwoord als de veroorzaker betaalt.

De sterkste schouders...

Dus:

- We hebben veel ambities in dit program neergelegd, maar zullen ook kritisch op de tarieven blijven letten. De innovaties en duurzaamheidsmaatregelen leveren een stevige bijdrage aan het beperken van de kosten.
- Een eerlijke lastenverdeling betekent ook dat de kosten van de bouw van een nieuwe zuivering in Utrecht over langere tijd wordt uitgesmeerd. Daarmee zijn we voorstander van een spaarpot nu en een gelijkmatige tariefontwikkeling in de toekomst.
- We handhaven de ruime norm voor kwijtschelding, ook voor de zelfstandige met een laag inkomen.
- Voor het verrichten van diensten en het verlenen van vergunningen wordt een kostendekkend tarief in rekening gebracht.
- Bootjes die kennelijk afgedankt in het water liggen, worden opgeruimd op kosten van de eigenaar.

12. Democratisch bestuur

Een goede samenwerking

By Frits Ahlefeldt

Water raakt iedereen. Vanouds wil de sociaaldemocratie dat iedere burger invloed heeft op de inrichting van zijn eigen leven en dus ook van de overheid. Daarom verdient het systeem van directe verkiezingen de voorkeur, zonder geborgde zetels. Goede bestuurders houden met alle belangen rekening en ontwikkelen een integraal beleid. Politieke fracties hebben het voordeel dat er niet alleen tijdens verkiezingen verantwoording wordt afgelegd, maar ook aan een achterban tijdens de bestuursperiode. Daarnaast wordt er in partijverband gecommuniceerd met de Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden.

Dus:

- We zijn voorstander van verdere democratisering van de waterschapsbesturen. Alle leden van het algemeen bestuur dienen gekozen te worden door de ingezetenen.
- Soberheid en doelmatigheid zijn steeds belangrijk, onder meer in de bedrijfsvoering en voor bestuurders.
- Goede communicatie met de burger is gebaat bij transparantie. Ook als zaken niet goed gaan, moet daarover gecommuniceerd worden.
- Bij bestemmingsplannen e.d. is er een verplichte watertoets om te waarborgen dat er goed op de waterbelangen gelet wordt. We zijn er voorstander van om het overleg bij de ideevorming in de aanloop naar het bestemmingsplan al verplicht te stellen.
- Bij handhaving denken we actief mee aan oplossingen voor problemen, maar zijn streng wanneer iemand bewust de regels overtreedt. De vervuiler betaalt.
- In iedere gemeente komt een waterloket van gemeente en waterschap waar de burger met zijn vragen en klachten terecht kan.
- De jeugdijkgraaf is een mooi visitekaartje van ons waterschap bij de jeugd. We willen hem/haar meer ondersteuning bieden bij zijn/haar activiteiten.
- Voor het bevorderen van de omgevingsbewustheid zijn educatie op scholen en voorlichting belangrijk. De activiteiten met Droppie Water worden verder uitgebreid.
- Het waterschap moet de burger beter laten zien wat het aan werkzaamheden en projecten onderneemt. Dat kan onder meer als betalende gast op de gemeentepagina.
- Excursies en rondleidingen rond waterbeheer, cultuurhistorie en rioolwaterzuiveringen worden gestimuleerd. Dit kan ook heel goed via vrijwilligers, zoals in het dijkhuis in Jaarsveld en het gemaal de Hooge Boezem in Haastrecht.
- Bij het opstellen van gebiedsplannen en andere plannen wordt tijdig van gedachten gewisseld met bewoners en andere betrokkenen. Hieruit kan een productieve samenwerking groeien bij de vraag hoe je iets kunt realiseren.
- De mogelijkheden om met andere overheden streeknetwerken en met inwoners poldergroepen op te zetten wordt onderzocht. Daar is dan periodiek overleg mee.
- De rekenkamer heeft een nuttige functie om (het algemeen bestuur van) het waterschap te wijze op zaken waar het goed of minder goed loopt en eventueel uit te leggen waarom iets fout is gegaan en hoe het beter kan.

13. De organisatie

Een van de mooie kanten van de waterschappen is hun leeftijd en rijke geschiedenis. Het werken aan dijken is in het gebied van HDSR al vóór 1122 begonnen toen de Kromme Rijn en in 1285 de Hollandsche IJssel werden afgedamd. We hebben Vreeswijk te danken aan de wens van de stad Utrecht om met boten vanaf de Rijn bereikbaar te zijn. Met respect voor het verleden spelen we in op nieuwe ontwikkelingen om de efficiëntie en kwaliteit van ons werk te verhogen.

Het gebouw van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Dus:

- De cultuur van de organisatie kan transparanter; ze moet openstaan voor nieuwe of andere ideeën en werkwijzen. In de omgang met de burger valt nog steeds een slag te maken.
- Klantgerichtheid is iets dat continu aandacht moet hebben, onder andere in de digitale dienstverlening. We willen bedrijfsblindheid voorkomen door een klantenpanel in te stellen. Dit panel krijgt het recht om adviezen uit te brengen aan het bestuur van het HDSR.
- Er is geen rechtstreekse opleiding voor het werken in een waterschap, terwijl er ook in de nabije toekomst nieuw personeel nodig zal zijn. Om (nieuwe) medewerkers de kneepjes van het vak te leren, wordt er met het systeem van meester-gezel gewerkt.
- Goede ideeën van medewerkers willen we belonen via een vergoeding dan wel via de opdracht om het idee verder uit te werken of in te voeren.
- Om bij de inwoners duidelijk te maken wat het waterschap doet besteden we aandacht aan communicatie. Bijv. eenvoudige filmpjes waarin wordt aangegeven wat we doen (scholen) maar ook waterberging, natuur etc.
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is een plicht van de waterschappen. We zien dat terug in duurzaamheid, innovatie, social return (mensen een kans geven die moeite hebben op de arbeidsmarkt te komen, ook stagiaires), energie- en inkoopbeleid (geen hardhout en creosoot, wel FSC-hout en papier).
- We automatiseren veel. Dat is goedkoper maar maakt ons soms ook kwetsbaar. Bijvoorbeeld voor hackers. Een hacker kan meer kapot maken dan je lief is. Jaarlijks willen we daarom een rapportage over risico's die samenhangen met het gebruik van de ICT (zowel op kantoor als bij gemalen pompen en sluizen). Hierbij hoort bewustwording van eigen personeel en een test door buitenstaanders.

